

Laidiens: 05.03.2010., Nr. 37

Ministru kabineta noteikumi Nr.195

Rīgā 2010.gada 2.martā (prot. Nr.11 4.§)

Liftu drošības un tehniskās uzraudzības noteikumi

*Izdoti saskaņā ar likuma "Par bīstamo iekārtu tehnisko uzraudzību"
3.panta otro daļu*

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka drošības prasības, kas jāievēro, lietojot (organizējot un veicot darbus ar liftiem) liftus, kuru celjspēja ir 50 kg un lielāka, kā arī šo liftu tehniskās uzraudzības kārtību, lai neradītu draudus cilvēku dzīvībai, veselībai, īpašumam (būvēm) un videi.
2. Noteikumi neattiecas uz:
 - 2.1. trošu ceļiem (arī uz sabiedriskajiem un privātajiem trošu dzelzceļiem cilvēku pārvietošanai);
 - 2.2. militārām vajadzībām īpaši projektētiem un konstruētiem liftiem;
 - 2.3. liftiem raktuvēs;
 - 2.4. teātra skatuvju pacēlājiem;
 - 2.5. liftiem (pacēlājiem), kas apkalpo divus līmeņus un ir paredzēti invalīdu pārvietošanai, ja pacelšanas augstums nepārsniedz četrus metrus un nominālais kustības ātrums 0,2 m/s vai ja kabīne tiek darbināta, nepārtraukti spiežot ar roku vadības ierīci;
 - 2.6. zobstieņa tipa pacēlājiem;
 - 2.7. pacēlājiem būvlaukumos;
 - 2.8. liftiem (pacēlājiem), kas iebūvēti darbmašīnās (iekārtās) un paredzēti tikai nokļūšanai darba vietā;
 - 2.9. liftiem ar ārēju vadību (liftiem, kuriem kabīnes vadības līdzekļi ir novietoti ārpus kabīnes un nav aizsniedzami no kabīnes).
3. Atkarībā no piedziņas veida liftus klasificē šādi:
 - 3.1. elektriskie lifti;
 - 3.2. hidrauliskie lifti.
4. Ekonomikas ministrija sadarbībā ar attiecīgo standartu tehnisko komiteju iesaka sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "Standartizācijas, akreditācijas un metroloģijas centrs" saistībā ar šiem noteikumiem izstrādājamo,

adaptējamo un piemērojamo standartu sarakstu.

5. Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Standartizācijas, akreditācijas un metroloģijas centrs" publicē Standartizācijas biroja mājaslapā internetā (www.lvs.lv) to Latvijas nacionālo standartu sarakstu, kurus var piemērot šo noteikumu prasību izpildei (turpmāk – piemērojamie standarti).

6. Liftu tehniskās pārbaudes ir tiesīga veikt akreditēta institūcija, par kuru Ekonomikas ministrija ir publicējusi paziņojumu laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" (turpmāk – inspicēšanas institūcija), ja institūcija:

6.1. ir akreditēta sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Standartizācijas, akreditācijas un metroloģijas centrs" Latvijas Nacionālajā akreditācijas birojā vai citā Eiropas Savienības dalībvalsts akreditācijas institūcijā atbilstoši standartā LVS EN ISO/IEC 17020:2005 "Galvenie kritēriji dažāda veida institūcijām, kas veic inspekciju" noteiktajiem kritērijiem un šiem noteikumiem;

6.2. ir apdrošinājusi savu civiltiesisko atbildību tādā apjomā, lai segtu iespējamus zaudējumus, kas var rasties kļūdaina vai nepatiesa atzinuma dēļ un aprēķināti institūcijas darbības jomas risku novērtējumā sadarbībā ar institūcijas izvēlēto apdrošinātāju.

7. Sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Standartizācijas, akreditācijas un metroloģijas centrs" Latvijas Nacionālais akreditācijas birojs novērtē un regulāri pārbauda inspicēšanas institūcijas atbilstību šo noteikumu 6.punktā minētajām prasībām.

II. Liftu lietošanas organizēšana

8. Par lifta apskati, tehnisko apkopi, kā arī atbilstošu un drošu lietošanu saskaņā ar šajos noteikumos un lietošanas dokumentācijā noteiktajām prasībām ir atbildīgs lifta valdītājs.

9. Katram liftam nepieciešama lifta pase. Lifta pasi konkrēta lifta valdītājam atbilstoši šo noteikumu pielikumā noteiktajam pases paraugam izsniedz inspicēšanas institūcija, veicot lifta reģistrāciju bīstamo iekārtu reģistrā saskaņā ar normatīvajiem aktiem par bīstamo iekārtu reģistrāciju.

10. Atsavinot vai citādi nododot liftu citas personas īpašumā, tai nodod arī pasi un šo noteikumu 11.punktā minēto lietošanas dokumentāciju.

11. Lifta valdītājs nodrošina, ka katram liftam ir šāda lifta uzstādītāja sastādīta lietošanas dokumentācija:

11.1. lifta lietošanas instrukcija, kurā norādīta vismaz šāda informācija:

11.1.1. lifta principiālā shēma, kurā norādīts vadības un kontroles ierīču izvietojums;

11.1.2. lifta lietošanas kārtība paredzētajos lietošanas apstākļos un ārkārtas situācijās;

11.1.3. lifta tehniskās apkopes un uzturēšanas kārtība, arī lietotāja veicamās pārbaudes;

11.1.4. lifta rasējumi, specifikācijas, diagrammas un aprēķini, ja tie palīdz izprast instrukcijā sniegtās norādes;

11.2. lifta periodiskās apskates un tehniskās apkopes žurnāls, kurā norāda visus datus par veiktajām lifta tehniskajām apkopēm, tai skaitā remontiem vai rekonstrukciju, kā arī veiktajām tehniskajām pārbaudēm, tai skaitā šo noteikumu V nodaļā noteiktajām pārbaudēm.

12. Ja lifta uzstādītājs ir nodrošinājis lietošanas dokumentāciju elektroniskā formā, lifta valdītājam ir tiesības šo noteikumu 11.punktā noteiktos dokumentus lietot un aktualizēt arī elektroniski.

13. Ja lifta valdītājam nav pieejami šo noteikumu 11.punktā minētie dokumenti, valdītājs ir atbildīgs par attiecīgu dokumentu sagatavošanu.

14. Lifta valdītājs nodrošina lifta pases un lietošanas dokumentācijas uzturēšanu un uzrādīšanu Patērētāju tiesības aizsardzības centra amatpersonām un inspicēšanas institūciju pārstāvjiem normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

15. Lifta lietošana ir aizliegta šādos gadījumos:

15.1. lifts nav reģistrēts bīstamo iekārtu reģistrā atbilstoši šo noteikumu 9.punktam;

15.2. liftam nav šo noteikumu 9.punktā minētās pases;

15.3. liftam šajos noteikumos minētajos termiņos un kārtībā nav veiktas tehniskās pārbaudes vai pārbaudē ir konstatēts, ka tas apdraud cilvēku dzīvību, veselību, īpašumu vai vidi;

15.4. lifta un tā aprīkojuma bojājumu dēļ ir apdraudēta cilvēku dzīvība, veselība, īpašums vai vide.

16. Lifta valdītājam ir šādi pienākumi:

16.1. nodrošināt šo noteikumu un lietošanas dokumentācijas prasībām atbilstošu lifta tehnisko stāvokli;

16.2. ar rakstisku rīkojumu norīkot atbilstošas kvalifikācijas speciālistu, kas ir atbildīgs par lifta tehnisko stāvokli, tā drošu lietošanu un apkopi (turpmāk – atbildīgais speciālists);

16.3. ja konstatēti defekti un instrukciju pārkāpumi darbā ar liftu, apturēt lifta darbību un nodrošināt atklāto trūkumu novēršanu;

16.4. nodrošināt savlaicīgas šo noteikumu V nodaļā minētās lifta tehniskās pārbaudes;

16.5. ziņot Patērētāju tiesību aizsardzības centram par avārijām un nelaimes gadījumiem, kas notikuši, lietojot liftu.

17. Lifta valdītājs šajos noteikumos atbildīgajam speciālistam noteiktos pienākumus, atbildību par lifta tehnisko stāvokli un tā drošu lietošanu un apkopi uz rakstiska līguma pamata var nodot komersantam, kas specializējies liftu tehniskajā apkopē un uzturēšanā.

18. Atbildīgajam speciālistam ir šādi pienākumi:

18.1. nodrošināt lifta un tā sastāvdaļu atbilstošu tehnisko stāvokli;

18.2. nodrošināt šo noteikumu 11.punktā minētās dokumentācijas atbilstošu uzturēšanu un pieejamību personālam, kurš nodrošina lifta tehnisko apkopi un remontu (turpmāk – apkalpojošais personāls);

18.3. nodrošināt apkalpojošā personāla apmācību un zināšanu pārbaudes, kā arī instruktāžu darba vietā par lifta lietošanas dokumentāciju un lietošanas apstākļiem;

18.4. izvietot lifta kabīnē lifta pasažieriem paredzētos lietošanas noteikumus un lifta reģistrācijas rekvizītus;

18.5. sagatavot liftu šo noteikumu V nodaļā minētajām tehniskajām pārbaudēm un būt klāt šo pārbaudžu veikšanā;

18.6. nodrošināt lifta darbības pārtraukšanu līdz atklāto trūkumu novēršanai, ja tiek konstatēts, ka:

18.6.1. lifta kabīnes vadības aparāts nav darba kārtībā;

18.6.2. lifta kabīne uzsāk kustību ar atvērtām šahtas vai kabīnes durvīm;

- 18.6.3. lifta kabīnes durvis (ar automātisko durvju piedziņas mehānismu) atveras, kabīnei atrodoties kustībā (izņemot kabīnes atrašanos atbloķēšanas zonā);
- 18.6.4. cita lietotāja aizņemta (noslogota) kabīne uzsāk attiecīgu kustību, ja tiek nospiesta lifta izsaukuma poga;
- 18.6.5. pārslogota kabīne uzsāk kustību;
- 18.6.6. kabīne uzsāk kustību bez komandas (izņemot liftus, kam paredzēta kabīnes automātiska nosūtīšana uz konkrētu stāvu);
- 18.6.7. kabīne uzsāk kustību pretēji norādītajam virzienam;
- 18.6.8. pēc kabīnes apstāšanās starpība starp tās grīdas līmeni un stāva laukuma grīdu pasažieru liftiem pārsniedz 50 mm, bet liftiem slimnieku pārvietošanai un liftiem, kuros iebrauc ar riteņu transportlīdzekļiem vai kravas transportēšanas ratiņiem, – 15 mm;
- 18.6.9. tukša kabīne pēc izsaukuma neapstājas attiecīgajā stāvā;
- 18.6.10. kabīne neapstājas, nospiežot pogu "Stop";
- 18.6.11. kabīne ar sviras vadību automātiski neapstājas lifta darbības gala stāvos;
- 18.6.12. lifta durvis ar automātisko durvju piedziņas mehānismu pēc pasažiera iekāpšanas kabīnē neaizveras vai, ja tiek nospiesta lifta izsaukuma poga, neatveras;
- 18.6.13. šahtas durvis var atvērt bez palīgierīcēm stāvā, kurā neatrodas lifta kabīne;
- 18.6.14. liftam darbojoties, dzirdams palielināts troksnis, jūtami asi triecieni un deguma smaka vai konstatētas liesmas;
- 18.6.15. pasažieriem ir iespējams pieskarties tām kabīnes daļām, kuras vada strāvu;
- 18.6.16. inspicēšanas institūcija nav noplombējusi regulējamo drošības ierīci vai plombējums (atzīme par drošības ierīces pēdējo iestatījumu) ir bojāts.

III. Lifta apskate

19. Ievērojot lifta lietošanas dokumentācijā noteikto, apkalpojošais personāls veic lifta apskati, novērtē iespējamus bojājumus un pārbauda drošības ierīces. Atbildīgais speciālists apskatei paredz laiku, kad lifts netiek lietots. Apkalpojošais personāls lifta periodiskās apskates un tehniskās apkopes žurnālā izdara ierakstu par apskates rezultātiem.

20. Ja lifta lietošanas dokumentācija nenosaka citu lifta apskates kārtību, lifta apskate veicama saskaņā ar šīs nodaļas prasībām.

21. Veicot lifta apskati, apkalpojošā personāla pienākums ir:

21.1. pārbaudīt, vai lifta kabīne, šahta, mašīntelpa un pieeja tai, kā arī iekāpšanas (kravas iekraušanas) laukumi visos stāvos, ko apkalpo lifts, ir lietošanas kārtībā;

21.2. apskatīt lifta šahtas un kabīnes nožogojumu, lai pārliecinātos, vai tas nav bojāts;

21.3. pārbaudīt elektrisko apgaismojumu, lai pārliecinātos, ka:

21.3.1. ir apgaismoti stāvu laukumi lifta šahtas durvju priekšā, kā arī šahta un kabīne;

21.3.2. lifta avārijas gadījumiem paredzētais apgaismojums ir lietošanas kārtībā;